

Аналітичний департамент Національного рейтингового агентства «Рюрік» проаналізував статистичну інформацію ринку основних небанківських фінансових послуг України за підсумками 2017 року. Проведений аналіз дозволив зробити нижченаведені висновки.

Ринок страхування. За підсумком 2017 року загальна кількість функціонуючих страхових компаній склала 294, серед яких 33 СК «life» та 261 СК «non-life». Кількість компаній на страховому ринку України тривалий час демонструє тенденцію до зменшення, за 2017 рік у порівнянні з попереднім вона скоротилася на 16 СК.

Обсяг валових страхових премій, отриманих страховиками і перестраховиками протягом 2017 року склав 43,43 млрд. грн., що на 26,35% перевищує аналогічний показник за 2016 рік.

Переважаюча кількість страхових премій (64,2%) надійшла від юридичних осіб, включаючи перестраховувальників. Водночас, частка валових премій від фізичних осіб також є вагомою. За підсумком 2017 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя, склала 40,52 млрд. грн. (або 93,3% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – 2,91 млрд. грн. (6,7%).

Обсяг чистих страхових премій за підсумком 2017 року склав 28,49 млрд. грн., що відповідає 65,6% валових страхових премій. Сума валових страхових премій за підсумком 2017 року збільшилася порівняно з 2016 роком на 23,5%, чисті страхові премії збільшилися на 7,7%.

За підсумком 2017 року найбільше чистих страхових премій надійшло від автострахування (34,6% загального обсягу), що продовжує залишатись одним з найбільш популярних видів страхування незважаючи на несприятливу економічну кон'юнктуру та низький рівень платоспроможності населення. На другому та третьому місцях в структурі валових чистих премій, – страхування життя (10,2%) та медичне страхування (безперервне страхування здоров'я) (9,4%).

Середній рівень чистих страхових виплат (відношення чистих страхових виплат до чистих страхових премій) станом на 01.01.2018 р. становив 36,0% (станом на 01.01.2017 р. – 32,3%). Найвищим у 2017 р. був рівень чистих страхових виплат зі страхування фінансових ризиків (98,6%), що пояснюється: погіршенням платоспроможності українських позичальників та зниженням їх можливостей щодо обслуговування взятих на себе

кредитних зобов'язань; страхуванням доходів або прибутку в результаті невиконання або неналежного виконання контрагентами умов укладених контрактів, а також необхідністю страхування валютних ризиків у зв'язку з коливанням валютних курсів.

Протягом аналізованого періоду обсяг страхових резервів збільшився на 9,2% та станом на 01.01.2018 р. складав 22,86 млрд. грн. Серед іншого, зростання сукупного обсягу резервів спричинене девальвацією національної валюти та переоцінкою залишків валютних активів.

В складі сукупних страхових резервів страхових компаній України продовжують переважати банківські вклади. Станом на 01.01.2018 р. на цю складову припадало 34% їх загального обсягу.

Ринок послуг небанківських кредитних установ. Станом на 01.01.2018 р. у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось 378 кредитних установ. З початку 2017 року кількість кредитних установ зменшилася на 84 одиниці (-18%)

Обсяг кредитного портфеля кредитних спілок станом на 01.01.2018 р. перевищував обсяг залучених депозитних внесків більш ніж вдвічі. Так, за підсумком 2017 року сума кредитів, наданих членам кредитних спілок, відповідала 1,90 млрд. грн., водночас збільшившись на 5,7% у порівнянні з попереднім роком. Середній розмір кредиту на одного члена кредитної спілки, який має кредит, відповідав 14,1 тис. грн. (12,1 тис. грн. за результатом 2016 року).

За підсумком 2017 року на депозитних рахунках членів кредитних спілок обліковувалось вкладів на загальну суму 937,0 млн. грн. Середня сума внесків на депозитні рахунки на звітну дату відповідала 43,2 тис. грн. (20,2 тис. грн. за підсумком 2016 року).

Із загальної кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 2017 рік, 270 кредитних спілок (97,1%) надали кредити членам спілки. У 126 кредитних спілок (46,7%) середній показник по наданих кредитах на одного позичальника менший за 10,0 тис. грн.

Ринок фінансового лізингу. За підсумком 2017 року, згідно з даними Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, в Україні існувало 193 юридичних осіб – лізингодавців; до Державного реєстру фінансових установ станом на 01.01.2018 р. було внесено інформацію про 280 фінансових компаній, що надають послуги фінансового лізингу.

В цілому, за результатом 2017 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають

статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, було укладено 7 752 договори фінансового лізингу на суму 12,968 млрд. грн. Сукупна вартість об'єктів лізингу, що є предметом укладених договорів, відповідає 10,42 млрд. грн.

Станом на 01.01.2018 р. сукупна вартість чинних договорів фінансового лізингу становила 22,76 млрд. грн. Близько 99,4% усіх послуг фінансового лізингу надавалося юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами.

Ринок послуг факторингу. Станом на 01.01.2018 р. в Державному реєстрі фінансових установ містилася інформація про 492 фінансові компанії, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 2017 року фінансові компанії уклали 29 048 договорів факторингу на загальну суму 31,36 млрд. грн., виконали 27 669 договорів на суму 53,06 млрд. грн. Чинними на кінець 2017 року залишалось 26 465 договорів факторингу.

Ринок послуг ломбардів. Станом на 01.01.2018 р. до Державного реєстру фінансових установ було внесено інформацію про 415 ломбардів, що на 41 менше, ніж за підсумком 2016 року (456 установ). Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 2017 рік становила 189,3% (197,7% станом на 01.01.2017 р.).

Ринок недержавного пенсійного забезпечення. Станом на 01.01.2018 р. в Державному реєстрі фінансових установ містилася інформація про 64 недержавних пенсійних фондів та 22 адміністратори НПФ (64 НПФ та 22 адміністратори за підсумком 2016 року).

Станом на 01.01.2018 р. кількість учасників НПФ становила 840,8 тис. осіб (станом на 01.01.2017 р. – 834,0 тис. осіб). Обсяг пенсійних виплат за 2017 р. (одноразові та на визначений строк) склав 696,3 млн. грн., що на 10,5% перевищує результат 2016 року. Сума одноразових виплат збільшилась на 1,3%, пенсійних виплат на визначений строк – на 45,9%.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку ринку небанківських фінансових послуг України, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (режим доступу: www.dfp.gov.ua).

Повна версія аналітичного огляду ринку небанківських фінансових послуг України розміщена у вільному доступі на офіційному сайті Агентства (www.rurik.com.ua).

Відповідальний аналітик:

Рагулін Іван Миколайович, тел. +38 (044) 489-87-33

ТОВ «РЮРІК»

□ 04053 Україна, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52-А
+38 (044) 383-04-76
e-mail: info@rurik.com.ua
www.rurik.com.ua